

Europos investicijų bankas

Kovos su sukčiavimu politika

Draudžiamo elgesio prevencijos ir atgrasymo
nuo jo politika Europos investicijų banko veikloje

DRAUDŽIAMO ELGESIO PREVENCIJOS IR ATGRASYMO NUO JO POLITIKA

EUROPOS INVESTICIJŲ BANKO VEIKLOJE (EIB KOVOS SU SUKČIAVIMU POLITIKA)

- Vykdydamas savo veiklą ar operacijas EIB netoleruos draudžiamo elgesio (t. y. korupcijos, sukčiavimo, sąmokslinių susitarimų, prievartavimo, kliudymo tyrimui, pinigų plovimo ir teroristų finansavimo).
- Turėdami įtarimų apie tokią veiką galite pranešti telefonu (+352 4379 87441), faksu (+352 4379 64000) arba el. paštu investigations@eib.org. Be to, įtarimai gali būti teikiami tiesiogiai Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (OLAF).

I. PREAMBULĖ

1. Šiuo dokumentu nustatoma Europos investicijų banko (EIB arba Bankas) politika vykdant korupcijos, sukčiavimo, sąmokslinių susitarimų, prievartavimo, kliudymo tyrimui, pinigų plovimo ir teroristų finansavimo (bendrai – draudžiamo elgesio) prevenciją ir atgrasymą nuo jų EIB veikloje. Juo atnaujinama ir pakeičiama 2008 m. balandžio 8 d. EIB kovos su sukčiavimu politika.
2. EIB kovos su sukčiavimu politikos ir EIB įgaliojimų vykdyti tyrimus teisinis pagrindas:
 - i) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 325 straipsnis;
 - ii) EIB statuto 18 straipsnis;
 - iii) 2012 m. spalio 25 d. Tarybos reglamentas Nr. 966/2012 (EB, Euratomas);
 - iv) 2004 m. liepos 27 d EIB valdytojų tarybos sprendimas dėl EIB bendradarbiavimo su OLAF.
3. Romos sutartimi įsteigtas EIB yra Europos Sąjungos finansavimo institucija. Taigi Bankas veikia pagal ES teisės sistemą ir yra saistomas EIB Statuto 18 straipsniu, kuriame teigiama, kad:

„Atlikdamas finansavimo operacijas Bankas [...] užtikrina, kad Europos Sąjungos labai jo lėšos būtų naudojamos kuo racionaliau.“
4. Todėl Bankas užtikrina, kad jo paskolos būtų naudojamos pagal numatytą paskirtį. Šiuo atžvilgiu Bankas stengiasi užtikrinti, kad jo veikloje draudžiamo elgesio nebūtų.
5. Taigi, Bankas imsis draudžiamo elgesio prevencijos, stengsis atgrasyti nuo jo ir, jei tokio elgesio pasitaikytų, laiku ir operatyviai imsis priemonių, kad užkirstų jam kelią. Šiuo tikslu taip pat turi būti patvirtintos tyrimo procedūros.
6. Atsižvelgdamas į tai ir siekdamas suderinti savo politiką ir procedūras su tarptautine praktika, Bankas laikosi principų, įtvirtintų: i) Jungtinių Tautų konvencijoje prieš

korupciją¹; ii) Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos konvencijoje dėl kovos su užsienio valstybių pareigūnų papirkinėjimu tarptautiniuose verslo sandoriuose²; iii) Europos Tarybos baudžiamosios teisės konvencijoje dėl korupcijos³; iv) Finansinių veiksmų darbo grupės rekomendacijose⁴; ir iv) Tarptautinių finansų įstaigų (TFI) Kovos su korupcija darbo grupės Bendrajame pagrindų susitarime⁵.

II. PAGRINDINIAI PRINCIPAI

7. EIB valdymo organų nariai ir darbuotojai, EIB projektų susijusios šalys, sandorių šalys ir partneriai (kaip jie apibrėžti 9 punkte toliau), vykdydami bet kokią EIB veiklą turi išlaikyti aukščiausią sąžiningumo ir efektyvumo lygį. Savo veikloje EIB netoleruos draudžiamo elgesio.
8. i) Apie bet kokius draudžiamo elgesio veiksmus reikia nedelsiant pranešti ir juos kruopščiai ir sąžiningai iširti; pažeidėjams turi būti skiriamos sankcijos pagal taikomą politiką ir procedūras; be to, turi būti imtasi tinkamų teisinių veiksmų siekiant susigrąžinti neteisėtai panaudotas lėšas.
ii) Įtarimus apie draudžiamą elgesį tiria Banko Generalinio inspektoriaus tarnyba per Sukčiavimo tyrimų skyrių.
iii) EIB Sukčiavimo tyrimų skyrius glaudžiai bendradarbiauja su OLAF.

III. POLITIKOS TAIKYMO SRITIS

9. Ši politika taikoma visoms EIB veiklos rūšims, įskaitant EIB finansuojamus projektus, kuriuose naudojami trečiosios šalies ištekliai ir Banko vardu ir Banko sąskaita vykdomi pirkimai. Ji taikoma šiems asmenims ir subjektams:
 - a) EIB Direktorių valdybos, Valdymo komiteto nariams, darbuotojams ir konsultantams, nepriklausomai nuo jų pareigų, rango ar stažo (toliau šiame dokumente vadinami EIB valdymo organų nariais ir darbuotojais);
 - b) paskolų gavėjams, projektų rengėjams, rangovams, subrangovams, konsultantams, tiekėjams, naudos gavėjams (jei būtų toks atvejis) ir apskritai su EIB finansavimo veikla susijusiems asmenims ar subjektams (toliau šiame dokumente vadinami su projektu susijusiomis šalimis);
 - c) konsultantams, tiekėjams, paslaugų teikėjams ir kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims, kuriuos EIB samdo savo sąskaita;
 - d) visoms kitoms sandorių šalims ir kitiems asmenims, per kuriuos EIB veikia leisdamas skolos vertybinius popierius ar vykdydamas kitokią išdo veiklą (c ir d punktuose nurodyti subjektai kartu šiame dokumente vadinami kitais EIB partneriais).

¹ http://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/Publications/Convention/08-50026_E.pdf.

² <http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/oecdantibriberyconvention.htm>.

³ <http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/173.htm>.

⁴ <http://www.fatf-gafi.org/topics/fatfrecommendations/>.

⁵ <http://www.eib.org/about/documents/ifi-anti-corruption-task-force-uniform-framework.htm>.

IV. APIBRĖŽTYS

10. Vykdam šią politiką, draudžiamu elgesiu laikoma korupcija, sukčiavimas, prievartavimas, sąmoksliski susitarimai, kliudymas atlikti tyrimą, pinigų plovimas ir terorizmo finansavimas. Jie apibrėžiami taip:⁶

- a) korupcija – tai bet kokio vertingo daikto siūlymas, davimas, gavimas arba tiesioginis ar netiesioginis skatinimas tokius veiksmus atlikti, turint tikslą netinkamai paveikti kitos šalies elgesį;
- b) sukčiavimas – tai bet koks veiksmas ar neveikimas, įskaitant klaidingos informacijos pateikimą, dėl kurio sąmoningai ar dėl neatsargumo klaidinama arba bandoma suklaidinti kitą šalį, turint tikslą gauti finansinės ar kitokios naudos arba išvengti įsipareigojimo vykdymo⁷;
- c) prievartavimas – tai veikla, kuria kenkiama ar daroma žala, ar dėl kurios gali būti, tiesiogiai ar netiesiogiai, pakenkta ar padaryta žala kitai šaliai ar kitos šalies turtui, turint tikslą netinkamai paveikti kitos šalies elgesį;
- d) sąmoksliskas susitarimas – tai dviejų ar daugiau šalių susitarimas siekti netinkamo tikslo, įskaitant tikslą netinkamai paveikti kitos šalies elgesį;
- e) kliudymo veikla – tai a) tyčinis tyrimo įrodymų naikinimas, klastojimas, keitimas arba slėpimas tyrimo metu ir (arba) grasinimu, įžeidimu ar bauginimu daromas poveikis kitai šaliai siekiant neleisti jai atskleisti turimų žinių tyrimą dominančiais klausimais ar tęsti tyrimo arba b) veiksmai, kuriais siekiama iš esmės trukdyti EIB įgyvendinti jo sutartinę teisę atlikti auditą ar susipažinti su informacija arba teises, kurias bet kuri Europos Sąjungos ar jos valstybių narių bankininkystės, priežiūros ar kontrolės įstaiga arba kita lygiavertė įstaiga gali turėti pagal įstatymus, reglamentus ar sutartis arba pagal bet kokius susitarimus, kuriuos EIB sudarė tokiems įstatymams, reglamentams ar sutartims įgyvendinti.

Pinigų plovimas ir teroristų finansavimas EB direktyvose⁸ dėl finansų sistemos apsaugos nuo jos panaudojimo pinigų plovimui ir teroristų finansavimui su kartkartėmis padaromais pakeitimais ir papildymais (toliau – PP ir TF direktyva) apibrėžti taip:

f) pinigų plovimas yra:

- i) turto konversija arba perdavimas, žinant, kad šis turtas yra gautas iš nusikalstamos veiklos arba dalyvaujant tokioje veikloje, siekiant nusišlepti arba užmaskuoti neteisėtą turto kilmę arba siekiant padėti kokiam nors asmeniui, kuris dalyvauja nusikalstamoje veikloje, išvengti teisinių savo veiksmų pasekmių;

⁶ Apibrėžtys, išdėstytos a–d punktuose, paimtos iš dokumento *Uniform Framework for Preventing and Combating Fraud and Corruption*, dėl kurio 2006 m. rugsėjį susitarė septynių didžiausių tarptautinių finansų įstaigų, tarp jų EIB, vadovai (žr. 5 išnašą).

⁷ Į šį sąrašą galima įtraukti ir sukčiavimą dėl mokesčių.

⁸ Šiuo metu Direktyvos 2005/60 ir 2006/70; kiti ES teisės aktai, kuriuose aptariami tam tikri sukčiavimo ir kitų neteisėtų veiksmų aspektai, apima, tarp kitų, šiuos teisės aktus, kurie kartkartėmis buvo taisomi ir papildomi:

. EB direktyvas 2004/17 ir 2004/18 dėl viešųjų pirkimų;

. EB direktyvą 2003/6 dėl prekybos vertybiniais popieriais, pasinaudojant viešai neatskleista informacija, ir manipuliavimo rinka;

. Reglamentą Nr. 881/2002 su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1685/2006 dėl „juodojo sąrašo“ kartu su 2006 m. gegužės 29 d. ES Tarybos bendrąja pozicija 2006/380/BUSP.

ii) turto tikrojo pobūdžio, šaltinio, vietos, disponavimo, judėjimo, teisių ar nuosavybės teisių į turtą slėpimas arba užmaskavimas, žinant, kad šis turtas yra gautas iš nusikalstamos veiklos arba dalyvaujant tokioje veikloje;

iii) turto įsigijimas, turėjimas arba naudojimas, jo gavimo metu žinant, kad šis turtas gautas iš nusikalstamos veiklos arba dalyvaujant tokioje veikloje;

iv) dalyvavimas, padėjimas, pasikėsinimas įvykdyti ir kurstymas, raginimas, parama ir patarimai vykdant bet kurį iš pirmesniuose punktuose minimų veiksmų;

g) teroristų finansavimu laikomas lėšų pateikimas arba surinkimas bet kokiais būdais, tiesiogiai ar netiesiogiai, siekiant jį visą arba iš dalies panaudoti (arba žinant, kad jis bus panaudotas) vykdyti nusikaltimams, apibrėžtiems 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2002/475/TVR dėl kovos su terorizmu⁹ 1–4 straipsniuose.

V. DRAUDŽIAMO ELGESIO PREVENCIJOS IR ATGRASYMO NUO JO PRIEMONĖS

A. Bendroji informacija

11. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 325 straipsniu nustatyta, kad:
„Sąjunga ir valstybės narės Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiam sukčiavimui ir kitoms neteisėtoms veikoms priešinas taikydamos pagal šį straipsnį nustatytinas priemonės, kurių paskirtis yra atgrasinti ir užtikrinti veiksmingą apsaugą valstybėse narėse ir Sąjungos institucijose, įstaigose ir organuose.“
12. Be to, EIB statute nurodyta, jog Bankas užtikrina, kad jo lėšos būtų naudojamos kiek įmanoma racionaliau Sąjungos interesais.
13. Atitinkamai Banko finansavimo operacijų sąlygos turi užtikrinti veiksmingą apsaugą ir atgrasymą nuo draudžiamo elgesio.
14. Ypač EIB viešųjų pirkimų vadove turi būti numatytos įvairios priemonės viešųjų pirkimų ir EIB finansavimo dokumentų skaidrumui ir sąžiningumui užtikrinti ir tinkamos sutartinės sąlygos dėl Banko ir kitų kompetentingų ES institucijų patikrų ir galimybės gauti informaciją.

B. Projekto vertinimas ir kliento sąžiningumo išsamus patikrinimas

15. Siekdamas nustatyti galimas atitikties ar sąžiningumo problemas, EIB vykdo visų naujų klientų patikrinimą „Pažink savo klientą“ ir visų naujų operacijų išsamų patikrinimą. Toks patikrinimas atliekamas pagal pagrindinius PP ir TF direktyvų reikalavimus ir kitų TFĮ standartus, laikantis taikomų Banko procedūrų sąlygų.

⁹ OL L 164, 2002 6 22, p. 3.

Jie apima tokius veiksmus: pasikėsinimas į asmens gyvybę, galintis sukelti mirtį, žmogaus pagrobimas, didelis vyriausybinių ar visuomeninio pastato sunaikinimas, orlaivių, laivų ar kitų viešojo transporto priemonių užgrobimas; branduolinio, biologinio ar cheminio ginklo gaminimas, laikymas, įgijimas, gabenimas, tiekimas ar naudojimas, pavojingų medžiagų paleidimas arba gaisrų, potvynių ar sprogimų sukėlimas, keliantis pavojų žmonių gyvybei; vandens tiekimo trukdymas ar trikdymas (1 straipsnis), su teroristine grupe susiję nusikaltimai (2 straipsnis), plėšimas, turto prievartavimas ar dokumentų klastojimas (3 straipsnis); kurstymas, bendrininkavimas ir kėsinimasis padaryti 1–3 straipsniuose apibrėžtą nusikalstamą veiką (4 straipsnis).

16. EIB operacijų departamentai yra pirmoji apsaugos linija siekiant draudžiamo elgesio prevencijos projekto vertinimo metu. Turint galvoje departamentų turimą informaciją apie potencialius projektų iniciatorius, paskolų gavėjus ir kitas aplinkybes, kuriomis bus įgyvendinamas projektas, jie pirmieji gali aptikti galimas sąžiningumo problemas. Klausimai dėl sąžiningumo, kylantys vertinant paskolas, laiku perduodami EIB Vyriausiojo atitikties pareigūno tarnybai.
17. Vyriausiojo atitikties pareigūno tarnyba privalo: i) išnagrinėti bet kokią reikšmingą sąžiningumo ar atitikties problemą; ii) nustatyti galimas taisomasias priemones ir rizikos mažinimo priemones, jei tokių yra; iii) laiku pranešti apie tokias problemas:
- Banko vadovams, kad jie priimtų sprendimą palaikyti atitinkamus verslo santykius arba jų atsisakyti ir, jei būtų toks atvejis, perduoti
 - Sukčiavimo tyrimų skyriui tirti toliau pagal Banko taikomą tvarką.

Vertinimo etape anksti nustatęs galimų atitikties ir sąžiningumo problemų, Bankas turi galimybę nekurti verslo santykių ar nevykdyti veiklos, dėl kurios patirtų rimtą finansinę ir reputacijos riziką. Tai padeda stiprinti bendrą ekonominės aplinkos, kurioje Bankas veikia, sąžiningumą ir skaidrumą.

C. Skolinimo operacijos Europos Sąjungoje

18. i) Europos Sąjungos valstybės, kurioms EIB teikia paskolas, turi teisės aktus, kuriais siekiama užtikrinti skaidrumą ir sąžiningumą (įskaitant viešųjų pirkimų vykdymo, ypač EB direktyvas 2004/17, 2004/18 ir 89/665 bei 92/13).
- ii) EIB finansuojamų ES projektų viešųjų pirkimų vykdymas turi atitikti pirmiau minėtas direktyvas ta dalimi, kuria jos taikytinos, ir kitas EIB viešųjų pirkimų vadovu nustatytas taisykles.
- iii) Todėl Bankas privalo, kiek būtina, tikrinti atitiktį taikomiems ES teisės aktams ir, jei būtų toks atvejis, atitiktį ESVS 325 straipsniui, atlikti visus tyrimus ir imtis visų reikiamų prevencijos ir atgrasymo nuo draudžiamo elgesio EIB veikloje priemonių ir, tai vykdydamas, užtikrinti racionalų Banko lėšų panaudojimą Sąjungos interesų labui¹⁰.

D. Skolinimo operacijos už Europos Sąjungos ribų

19. i) Europos Sąjungai nepriklausančiose valstybėse, kur ES viešųjų pirkimų direktyvos netaikomos, Bankas vis tiek reikalauja, kad pagrindinių šių direktyvų principų būtų laikomasi, atlikus būtinus procedūrinius pakeitimus.
- ii) Todėl EIB įgyvendino keletą reikšmingų priemonių, siekdamas užtikrinti, kad pagal jas taikomi apsaugos standartai ir prevencijos bei atgrasymo nuo draudžiamo elgesio priemonės būtų tokios pačios kaip ir ES. Jos aprašytos toliau.
20. Viešųjų pirkimų vadove bendra finansavimo operacijų už ES ribų taisyklė – reikalavimas, kad atitinkami konkurso dalyviai ar rangovai pateiktų projekto iniciatoriui sąžiningumo deklaraciją, įskaitant pareiškimą, kad, kiek jiems žinoma, projekto iniciatorius ar rangovas, taip pat bendros įmonės partneriai, agentai arba subrangovai, jei jie yra, veikia jų vardu tinkamai įgalioti arba jiems žinant ir sutinkant arba jiems padedant, ir nevykdė ir nevykdys jokios draudžiamos veiklos, susijusios su konkurso procesu ar sutarties vykdymu.

¹⁰ Kaip nustatyta EIB statute.

21. Sąžiningumo deklaracija apima ir rangovo įsipareigojimus teikti informaciją dėl draudžiamo elgesio, suteikti patikrinimų teisę ir saugoti dokumentus.

E. Finansavimo susitarimai

22. Banko finansavimo susitarimuose turi būti tinkamos sutartinės sąlygos draudžiamo elgesio prevencijai ir atgrasymui nuo jo.

F. Projekto įgyvendinimo stebėseną

23. Projekto stebėsenos, kurią vykdo EIB veiklos personalo darbuotojai, pasirašius atitinkamą finansavimo susitarimą (susitarimus), tikslas – užtikrinti, kad EIB finansuojamas projektas būtų įgyvendinamas taip, kaip planuota, ir kad bet kokia atsirandanti rizika būtų tinkamai valdoma.
24. Vyriausiojo atitikties pareigūno tarnyba nuolat dalyvauja projektų įgyvendinimo stebėsenos procese ir yra svarbiausias Banko veiklos nuolatinės stebėsenos vykdytojas. Tokios stebėsenos tikslas – aptikti sąžiningumo ir atitikties problemas, galinčias atsirasti pasibaigus projekto vertinimui, įskaitant, be kita ko, nuosavybės restruktūrizavimo ir jos teisių pasikeitimo atvejus.
25. Apie visus tokius reikšmingus sąžiningumo ir atitikties problemų atvejus nedelsiant pranešama Banko valdymo organams, kad jie priimtų tinkamus sprendimus kartu su konkrečiomis rekomendacijomis dėl galimų taisomųjų ir rizikos mažinimo veiksmų, jei jų yra.
26. Be nuolatinės projektų stebėsenos, EIB Sukčiavimo tyrimų skyrius gali atlikti prevencinę sąžiningumo patikrą (*Proactive Integrity Review* – PIR). Jos tikslas:
- i) padėti vykdyti draudžiamo elgesio prevenciją ir jį aptikti ankstyvajame etape;
 - ii) nustatyti, ar sutartys buvo įgyvendinamos laikantis jų sąlygų;
 - iii) įsitikinti, kad EIB lėšos buvo panaudotos numatytam tikslui (tikslams);
 - iv) teikti rekomendacijas dėl politikos, procedūrų ir kontrolės priemonių gerinimo, kad būtų mažiau galimybių atlikti draudžiamo elgesio veiksmus dabar vykdomuose ir būsimuose projektuose.

Projektus, kuriems taikoma prevencinė sąžiningumo patikra, Sukčiavimo tyrimų skyrius atrenka savarankiškai. Jis išsamiai įvertina riziką. Projektai, atrinkti veiksmingai sąžiningumo patikrai, nuodugnai patikrinami siekiant pastebėti galimų draudžiamo elgesio požymių.

G. Banko taikomos sankcijos ir taisomosios priemonės

a) Sutartyje numatytos taisomosios priemonės

27. EIB finansavimo susitarimai apima tinkamas taisomasias priemones tiems atvejams, jei reikėtų priimti sprendimą dėl tam tikrų įsipareigojimų, prisiimtų pagal šiuos finansavimo susitarimus, pažeidimus. Tokios priemonės gali būti, pavyzdžiui, galimybė laikinai sustabdyti mokėjimus arba reikalauti gražinti paskolą ar jos dalį anksčiau laiko.
28. Be to, kada tik reikės, Bankas imsis teisinių priemonių netinkamai panaudotoms lėšoms išieškoti.

b) Viešųjų pirkimų taisomosios priemonės ir sankcijos

29. i) Be to, jei nustatoma, kad kuri nors su projektu susijusi šalis vykdė draudžiamą veiką vykstant viešiesiems pirkimams arba įgyvendinant projektą, Bankas gali:

- a) taikyti jam priimtinas draudžiamo elgesio pasekmių taisymo priemones;
- b) paskelbti tokią su projektu susijusią šalį netinkama sutarčiai sudaryti ir (arba)
- c) atsisakyti patvirtinti, kad neprieštarauja sudaryti sutartį, ir taikyti kitas sutartines taisomąsias priemones, pavyzdžiui, laikinai sustabdyti ir nutraukti [viešųjų pirkimų procedūrą], išskyrus atvejus, kai draudžiamo elgesio klausimas buvo išspręstas Bankui priimtinu būdu.

ii) Be to, Europos Sąjungoje vykdomuose projektuose, remiantis EB direktyvos 2004/18 45 straipsnio 1 dalimi ir Direktyvos 2004/17 54 straipsnio 4 dalimi, bet koks kandidatas arba dalyvis, jei priimtas galutinis teismo sprendimas dėl jo dalyvavimo nusikalstamoje organizacijoje, korupcijos, sukčiavimo ar pinigų plovimo (teroristų finansavimas į šį sąrašą įtrauktas vėliau¹¹) ir apie tai perkančioji organizacija žinojo, netenka teisės dalyvauti Banko finansuojamame projekte tam tikram laikui, kurio trukmė priklauso nuo pažeidimo sunkumo.

c) EIB draudimo dalyvauti projekte tvarka

30. Fiziniam ar juridiniam asmeniui, kuris, kaip nustatyta, užsiėmė draudžiama veika, gali būti uždrausta dalyvauti EIB finansuojamuose projektuose ar operacijose (taip pat finansinėse operacijose), taikant EIB draudimo dalyvauti projekte tvarkos aprašu nustatytas nuostatas ir procedūras.

31. EIB neleidžia fiziniam ar juridiniam asmeniui dalyvauti EIB finansuojamuose projektuose ar operacijose, jei pagal EIB draudimo dalyvauti projekte tvarkos aprašą jis gali būti įrašytas į Europos Komisijos tvarkomą Draudimo dalyvauti viešųjų pirkimų procedūroje centrinę duomenų bazę.

32. EIB draudimo dalyvauti projekte tvarkos apraše yra nuostata, pagal kurią EIB leidžiama derybomis siekti susitarimo su fiziniais ar juridiniais asmenimis, kurie įtariamai užsiėmė draudžiama veika. Tokiomis derybomis gali būti išspręsti (visiškai ar iš dalies) jiems nustatyti kaltinimai, atsižvelgiant į susitarimuose tarp Banko ir dalyvaujančios šalies (šalių) priimamas sąlygas.

H. EIB išdo ir skolinimosi rinkose operacijų priemonės

33. EIB įdiegė tokias draudžiamo elgesio prevencijos ir atgrasymo nuo jo priemones, vykdamas išdo ir skolinimosi rinkose operacijas:

- a) vykdomas išsamus išdo ir skolinimosi rinkose operacijų partnerių patikrinimo procesas, bendradarbiaujant su Vyriausiojo atitikties pareigūno tarnyba pagal Banko taikomą tvarką;
- b) Naujų produktų komitetas, į kurį įtraukti ir Vyriausiojo atitikties pareigūno bei kitų susijusių tarnybų atstovai, atlieka visų naujų produktų patikimumo ir atitikties patikrą;
- c) išdo operacijos vykdomos laikantis Tarptautinio kodekso (Pavyzdinio kodekso), kurį parengė ACI – finansų rinkų asociacija;
- d) skolinimosi rinkose ir išdo operacijos vykdomos tik su nepriekaištingos reputacijos partneriais, naudojančiais griežtas atitikties priemones. Šiuos partnerius (pvz., vyresniosios vadovybės tinkamai patvirtintus ir įgaliotus projektų vadovus) nuolat stebi Rizikos valdymo direktoratas ir, jei reikia, tikrina Vyriausiojo atitikties pareigūno tarnyba;

¹¹ Žr. direktyvas 2005/60 ir 2006/70.

- e) operacijos (pavyzdžiui, su kainos nustatymu susiję aspektai) tinkamai **dokumentuojamos**, telefonų pokalbiai įrašomi, sandorių apimtį su kiekvienu partneriu atidžiai stebi ir reguliariai tikrina vidaus (pagal vidaus kontrolės sistemą) ir nepriklausomi auditoriai;
- f) valdant portfelio investicijas, vertinamas pelningumo rodikliais, visos iš sandorio šalių, su kuriais konsultuojamasi vykdant sandorį, gautos kainos registruojamos ir saugomos, kad būtų galima pasitikslinti ateityje;
- g) iš rinkos išperkant EIB skolos vertybinius popierius kainos nustatomos pagal vidaus pervedimo kainą ir EIB veikia tik atvirkštinių sandorių (angl. *reverse-inquiries*) principu, o ne aktyviai kaupia turimas skolos vertybinių popierių pozicijas jiems išpirkti ir;
- h) EIB užtikrina griežtą tiesioginio ir netiesioginio administravimo padalinių užduočių atskyrimą ir nepriklausomą kainų nustatymo sąlygų patikrinimą, kurį atlieka Rizikos valdymo direktoratas.

I. EIB valdymo organų nariams ir darbuotojams taikomos priemonės

34. EIB Vyriausiojo atitikties pareigūno tarnyba atsakinga, *inter alia*, už Darbuotojų etikos kodekso administravimą¹² ir už Valdymo komiteto elgesio kodekso administravimą tais atvejais, kai klausimai nepatenka į Etikos ir atitikties komiteto priežiūros sritį¹³.
35. **Valdymo organų narių ir darbuotojų etikos kodeksas.** EIB valdymo organų nariai ir darbuotojai privalo laikytis atitinkamuose jiems taikomuose etikos kodeksuose¹⁴ nustatytų elgesio ir etikos standartų, tarp jų susijusių su draudžiamu elgesiu. Jei atitinkamas EIB valdymo organo narys ar darbuotojas šiuos standartus pažeidžia, jam gali būti taikomos drausminės nuobaudos pagal taisykles, taikomas atitinkamai valdymo organų nariams ir darbuotojams, arba iškeliamą byla.
36. **Sąžiningumo politika ir atitikties chartija/sutartis?**¹⁵ Joje reikalaujama, kad Banko valdymo organų nariai ir darbuotojai laikytųsi visų taikomų EIB taisyklių ir teisės aktų, įskaitant taikytinus nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus.

VI. PAREIGA PRANEŠTI APIE ĮTARIAMĄ DRAUDŽIAMĄ ELGESĮ

A. EIB darbuotojų pareiga pranešti apie netinkamą elgesį

37. EIB perspėjimo apie draudžiamą elgesį politika¹⁶ – išsami sistema, sukurta, kad darbuotojai galėtų pranešti apie įtarimus draudžiamu elgesiu.
38. Perspėjimo apie draudžiamą elgesį politikoje ir Darbuotojų etikos kodekse yra reikalavimas, kad EIB darbuotojai praneštų apie bet kokius įtarimus dėl galimo neteisėto elgesio Banko veikloje, rimtus nusižengimus ar rimtus Banko taisyklių, politikos ar gairių pažeidimus ar bet kokius kitus veiksmus, kenkiančius ar galinčius pakenkti Banko misijai ar reputacijai, kai tik apie juos sužino.

¹² http://www.eib.org/Attachments/thematic/code_conduct_staff_en.pdf.

¹³ Etikos ir atitikties komiteto kompetencija, susijusi su EIB valdymo komiteto nariais, apibrėžta atitinkamame etikos kodekse: http://www.eib.org/attachments/thematic/code_conduct_MC_en.pdf.

¹⁴ EIB darbuotojų etikos kodekso nuostatos taikomos ir rangovams bei konsultantams pagal jų sutarčių sąlygas.

¹⁵ http://www.eib.org/Attachments/general/occo_charter_en.pdf.

¹⁶ <http://www.eib.org/infocentre/publications/all/eib-s-whistleblowing-policy.htm>.

B. Prievolė pranešti apie su EIB projektu susijusias šalis

39. Banko paskolų ėmėjai privalo pranešti Bankui apie visus faktus ar informaciją dėl galimo draudžiamo elgesio.
40. Pagal sąžiningumo deklaraciją konkurso dalyviai, rangovai, subrangovai, tiekėjai ir konsultantai privalo pranešti projekto iniciatoriui apie bet koki draudžiamo elgesio atvejį, kurį pastebi bet kuris jų organizacijos asmuo, atsakingas už atitikties sąžiningumo deklaracijai užtikrinimą.

C. Pranešimo būdai

41. Visi EIB darbuotojų, su EIB projektais susijusių šalių, kitų partnerių arba visuomenės (įskaitant pilietinę visuomenę) pranešimai dėl įtariamo draudžiamo elgesio laikantis šios politikos turėtų būti perduoti EIB Sukčiavimo tyrimų skyriui. Jis patvirtins gavęs tokį pareiškimą. Pranešimą galima pateikti:
- laišku¹⁷;
 - elektroniniu laišku adresu investigations@eib.org;
 - užpildant elektroninę formą EIB svetainėje¹⁸;
 - telefonu (+352 4379 87441) arba
 - faksu (+352 4379 64 000).¹⁹

D. Nepriklausoma skundų nagrinėjimo tvarka

42. Be pareiškimų dėl draudžiamo elgesio, bet kuris asmuo ar jų grupė, mananti, kad EIB grupėje galėjo būti blogo administravimo atvejis, pagal EIB skundų nagrinėjimo tvarką²⁰ gali pateikti skundą EIB generaliniam sekretoriui.

E. Darbuotojų ir išorės skundų teikėjų apsauga

43. Visi pranešimai dėl draudžiamo elgesio EIB laikomi griežtai konfidencialiais (taikant toliau minimas 55 ir 56 dalis), juos galima teikti anonimiškai.
44. Kalbant apie EIB darbuotojo pranešimus, Darbuotojų elgesio kodekse ir EIB perspėjimo apie draudžiamą elgesį politikoje nustatyta, kad Bankas užtikrins darbuotojų, kurie pateikė *bona fide* pranešimus dėl įtariamo draudžiamo elgesio, konfidencialumą ir kad tokiems darbuotojams bus suteikta Banko pagalba ir apsauga.

¹⁷ Sukčiavimo tyrimų skyriaus vadovas, Europos investicijų bankas, 100 Bd. Konrad Adenauer, L-2950 Liuksemburgas.

¹⁸ <http://www.eib.org/infocentre/anti-fraud-form.htm>.

¹⁹ Informacija apie įtariamą draudžiamą veiką gali būti pateikiama tiesiogiai Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (OLAF). Kaip kreiptis į OLAF, nurodyta http://ec.europa.eu/anti_fraud/contacts/index_en.htm. Tam tikrais atvejais verslo partneriai taip pat gali kreiptis į įprastus kontaktinius asmenis, kad jie padėtų susisiekti su tyrėjais.

²⁰ Blogas administravimas reiškia prastą arba netinkamą administracinių pareigų vykdymą. Taip atsitinka, jei EIB grupė nesielgia pagal taikomus teisės aktus ir (arba) nustatytą politiką, standartus ir procedūras, nesilaiko gero administravimo principų ar pažeidžia žmogaus teises. Europos ombudsmeno nustatytų gero administravimo principų nesilaikymo pavyzdžiai: administraciniai pažeidimai, nesąžiningumas, diskriminavimas, piktnaudžiavimas įgaliojimais (valdžia), neatsakymas [į užklausas], atsisakymas teikti informaciją, nebūtinas delsimas. Blogas administravimas taip pat gali būti susijęs su EIB grupės veiklos socialiniu poveikiu ir poveikiu aplinkai, su projektu ciklu susijusia politika ir kitomis EIB taikomos politikos rūšimis. Šios politikos aprašymą galima rasti internete: <http://www.eib.org/infocentre/publications/all/complaints-mechanism-policy.htm>.

VII. TYRIMŲ VYKDYMO PRINCIPAI²¹

A. Įgaliojimas atlikti tyrimus

45. Generalinio inspektoriaus tarnyba, per savo Sukčiavimo tyrimų skyrių glaudžiai ir visiškai skaidriai bendradarbiaudama su OLAF, yra atsakinga už:
- a) pranešimų apie įtariamą draudžiamą elgesį vykdant EIB veiklą arba draudžiamą elgesį, susijusį su EIB valdymo organų nariais ir darbuotojais, priėmimą;
 - b) tokių atvejų tyrimą ir tiesioginį bendradarbiavimą su OLAF siekiant padėti jai atlikti tyrimą;
 - c) savo išvadų perdavimą Banko pirmininkui, OLAF ir Audito komitetui, kuris atlieka priežiūros funkciją, ir pagal reikalą bet kuriam iš darbuotojų.
46. Atliekant vidaus tyrimus dėl su EIB valdymo organų nariais ir darbuotojais susijusių įtarimų, kurių baigtis gali būti drausminė ar baudžiamoji byla, OLAF prašo, išskyrus atvejus, kai mano, kad tai pakenktų tyrimui, pagalbos iš EIB Sukčiavimo tyrimų skyriaus. Jei konkrečioje situacijoje reikia imtis skubių veiksmų, Sukčiavimo tyrimų skyrius gali, pasikonsultavęs su OLAF, imtis visų tyrimui reikiamų priemonių, ypač išsaugoti įrodymus.

B. Nepriklausomumas

47. Sukčiavimo tyrimų skyrius savo pareigas vykdo visiškai nepriklausomai. Nepažeidžiant OLAF suteiktų įgaliojimų, Sukčiavimo tyrimų skyriaus vadovas turi visus įgaliojimus pradėti, vykdyti, užbaigti ir teikti ataskaitą apie bet kokį tyrimą pagal savo įgaliojimų ribas, iš anksto nepranešęs jokiai kitam fiziniam ar juridiniam asmeniui, be jo sutikimo ar kišimosi.

C. Profesiniai standartai

48. Visi Sukčiavimo tyrimų skyriaus atliekami tyrimai yra teisingi ir nešališki, atliekami gerbiant visų susijusių fizinių ar juridinių asmenų teises. Visiems, kurie įtariamai nusižengę, taikoma nekaltumo prezumpcija. Visi tyrime dalyvaujantys asmenys (nesvarbu, ar jų atžvilgiu atliekamas tyrimas, ar jie yra tyrėjai) turėtų žinoti savo teises bei pareigas ir užtikrinti, kad jų būtų laikomasi.
49. Konkrečiai šie tyrimai bus vykdomi laikantis EIB Generalinio inspektoriaus tarnybos tyrimų vykdymo tvarkos (arba Tyrimų tvarkos).

D. Sukčiavimo tyrimų skyriaus ir OLAF prieiga prie informacijos

50. EIB valdymo organų nariai ir darbuotojai privalo bendradarbiauti su Sukčiavimo tyrimų skyriumi ir OLAF nedelsdami, visapusiškai ir veiksmingai, tokiu būdu, kokį nurodo Sukčiavimo tyrimų skyrius, pavyzdžiui, atsakyti į atitinkamus klausimus ir pateikti prašomą informaciją ir įrašus.

²¹ Šia dalimi nustatomos draudžiamo elgesio tyrimų procedūros, kurioms vadovauja Generalinio inspektoriaus tarnyba per savo Sukčiavimo tyrimų skyrių, laikydamosi ir nepažeisdama Reglamento (EB) Nr. 1073/1999 ir Reglamento (Euratomas) Nr. 1074/1999 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) tyrimų, kaip išaiškino Europos Teisingumo Teismas savo 2003 m. liepos 10 d. sprendime (byla C-15/00, *Europos Komisija prieš EIB*) ir 2004 m. liepos 27 d. Valdytojų tarybos sprendime dėl EIB bendradarbiavimo su OLAF. Pranešimus dėl įtariamo pinigų plovimo ir teroristų finansavimo tiria Sukčiavimo tyrimų skyrius glaudžiai bendradarbiaudamas su Vyriausiojo atitikties pareigūno tarnyba.

51. Kad galėtų atlikti tyrimą, Sukčiavimo tyrimų skyrius ir OLAF turi turėti visišką prieigą prie visų susijusių EIB darbuotojų, informacijos, dokumentų ir duomenų, įskaitant elektroninius duomenis, pagal taikomas procedūras.
52. Sukčiavimo tyrimų skyrius ir OLAF turi teisę tikrinti ir kopijuoti su projektu susijusių šalių arba kitų EIB partnerių apskaitos knygas ir įrašus, kaip tinkama.
53. Bankas gali pasirašyti susitarimo memorandumą su teisėsaugos organais ar kitomis panašiomis organizacijomis, kad padėtų keistis informacija abi šalis dominančiais atvejais dėl įtariamo draudžiamo elgesio, jei laikomasi taikomų duomenų apsaugos nuostatų.
54. Panašiai Bankas gali kreiptis dėl dalyvavimo kaip *partie civile* teisminiuose procesuose, vykstančiuose pagal jo tyrimus, kai laikoma, kad tai atitiktų Banko interesus, ypač siekiant kuo geriau pasinaudoti Banko turima informacija ir įrodymais dėl įtariamo draudžiamo elgesio.

E. Konfidencialumas

55. Remiantis Banko taisyklėmis dėl prieigos prie informacijos, visa per tyrimą surinkta ir parengta informacija ir dokumentai, kurie dar nebuvo viešai paskelbti, laikomi griežtai konfidencialiais. Surinktos informacijos konfidencialumas turi būti gerbiamas ir dėl suinteresuotųjų asmenų interesų, ir dėl tyrimo neliečiamumo.
56. Tyrimo metu turi būti ypač gerbiamas subjekto, liudininkų ir informantų tapatybės konfidencialumas, jei jis neprieštaraus tyrimo interesams.
57. Sukčiavimo tyrimų skyrius tokią informaciją ir dokumentus pateikia raštu tik tiems asmenims ir subjektams, kurie turi teisę ją gauti, arba tiems, kuriems reikia ją žinoti.

F. EIB valdymo organų narių ir darbuotojų teisės

58. EIB valdymo organų narys ar darbuotojas, dėl kurio atliekamas tyrimas, turi teisę į tinkamą teisinį procesą, ypač būti informuotas apie tai kuo anksčiau, išskyrus atvejus, kai nustatoma, kad toks informavimas pakenktų tyrimui. Šios politikos nuostatos, Tyrimų procedūros ir atitinkamas etikos kodeksas yra valdymo organų narių ir darbuotojų teisių užtikrinimo tyrimo metu pagrindas.
59. Bet koku atveju valdymo organų nariui ar darbuotojui, dėl kurio atliekamas tyrimas, pranešama apie įtarimus arba įrodymus prieš jį ar ją ir suteikiama galimybė pasiaiškinti prieš imantis bet kokių jam nepalankių veiksmų.
60. Įtariamo nusižengimo tyrimas turi būti pradedamas nedelsiant ir turėtų būti užbaigtas per pagrįstą laiką.

VIII. DUOMENŲ APSAUGA

61. Asmens duomenys pagal šią politiką apdorojami laikantis principų ir taisyklių, nustatytų Bankui taikomuose reglamentuose²² ir atitinkamose Europos duomenų apsaugos prižiūrėtojo (EDPS) parengtose nuomonėse.
62. Bet kuris susijęs asmuo turi teisę gauti, taisyti ir (tam tikromis aplinkybėmis) užblokuoti (neleisti naudotis) jo (jos) duomenis, kreipdamasis į duomenų apdorojimo kontrolierių²³. Be to, jie bet kada gali kreiptis į EDPS²⁴, jei nori patikrinti, ar buvo gerbiamos atitinkamomis nuostatomis suteiktos teisės.

IX. DRAUSMINIAI VEIKSMAI

63. Banko pirmininkas priima sprendimą dėl tinkamų ir nusižengimą atitinkančių drausminių veiksmų pagal Tarnybos nuostatų 38–40 straipsnius, atsižvelgdamas į nusižengimo sunkumą ir visas sunkinančias bei (arba) lengvinančias aplinkybes.
64. Jei tvirtinama, kad su nusižengimu yra susijęs Banko valdymo organų narys, tokiu atveju pirmininkas arba, jei tinkama, Audito komitetas praneša atsakingam Banko sprendimų priėmimo organui.
65. Bet koks sprendimas panaikinti imunitetą dėl vidaus tyrimo priimamas pagal Protokolą dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų²⁵.

X. PERDAVIMAI IR PAGALBA KITOMS ĮSTAIGOMS

a) Nacionalinės institucijos

66. Sukčiavimo tyrimų skyrius gali perduoti įtariamus draudžiamo elgesio atvejus ES ir (arba) ne ES valstybių nacionalinėms valdžios institucijoms tirti toliau ir (arba) teisminiam persekiojimui vykdyti ir tolesnei paramai teikti, jei jos būtų prašoma. Tačiau jei tyrimą atliko OLAF, ši tarnyba, jei reikia, perduoda savo galutinę ataskaitą atsakingosioms institucijoms.
67. Jei nacionalinė institucija pradeda tyrimą dėl įtariamo neteisėto elgesio, kuris gali būti susijęs ir su EIB finansavimu, Sukčiavimo tyrimų skyrius, pasikonsultavęs su atitinkamomis tarnybomis, bendradarbiaus su nacionalinėmis valdžios institucijomis ir teiks joms reikiamą pagalbą.
68. Jei tyrimą vykdo teismų institucijos, teisėsaugos įstaigos, administracinės, teisės ar mokesčių įstaigos, Sukčiavimo tyrimų skyrius gali nuspręsti laukti šio tyrimo rezultatų ir prašyti tyrimo išvadų kopijos prieš imdamasis tolesnių veiksmų.

b) Tarptautinės organizacijos

²² Ypač 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L8/1 2001 1 12).

²³ Į duomenų apdorojimo kontrolierių galima kreiptis adresu investigations@eib.org.

²⁴ www.edps.europa.eu.

²⁵ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:12006E/PRO/36:EN:HTML> (žr. 18, 19 ir 22 straipsnius).

69. Laikydamasis Banko informacijos atskleidimo taisyklių ir procedūrų ir taikomų duomenų apsaugos taisyklių, Sukčiavimo tyrimų skyrius gali padėti ir perduoti savo išvadas ir (arba) susijusią informaciją kitų TFĮ tyrimų tarnyboms.

70. Tokiu pat būdu Sukčiavimo tyrimų skyrius gali teikti pagalbą dėl įtariamo draudžiamo elgesio ir kitoms tarptautinėms organizacijoms bei tarnyboms.

XI. ĮVAIRŪS

71. Sukčiavimo tyrimų skyrius parengs ir prieš paskelbdamas Banko interneto svetainėje pateiks Direktorių valdybai ir Audito komitetui Metinę tyrimų ataskaitą, kurioje bendrais bruožais bus aprašyta jo veikla praėjusiais metais.

72. Ši politika bus reguliariai oficialiai peržiūrima. EIB savo svetainėje turi laiškų dėžutę (infodesk@eib.org), į kurią galima siųsti komentarus.

73. Politika bus atnaujinama, jei bus pakeisti (-os):

- a) ES teisės aktai, pvz., direktyvos ir kt.;
- b) sutartys su tarptautinėmis finansų įstaigomis ir tarptautinė geroji patirtis;
- c) politika ir procedūros pačiame EIB; ir
- d) bus atlikti bet kokie kitokie pakeitimai, kuriuos EIB laiko būtinais ir tinkamais.

Kontaktai

Bendra informacija:

Informacijos tarnyba

 +352 4379-22000

 +352 4379-62000

 info@eib.org

Europos investicijų bankas

98-100, boulevard Konrad Adenauer

L-2950 Luxembourg

 +352 4379-1

 +352 437704

www.eib.org